कृपति, क्रुंहँ, कुहँ), बलात् or प्रसभम् साकम् or सपकृष् or ह (c. 1. हरति, हर्हँ) or सपद्.

LUGGAGE, *s.* परिच्छदः, पथिकपरिच्छदः, याचिकसामग्री, स.मग्यं, याचिकभाडारिन *n. pl.*, वस्त्रभाडारिन *n. pl.*, वस्त्रपाचारि *n. pl.*

LUGGER, *s.* चिकूपकविशिष्टा दीर्घवातवसना बुद्गनौका.

LUGUBRIOUS, *a.* शोकसूचकः -का -कं, शोकात्मकः -का -कं, शोकमयः -यी -यं, दुःखबोधकः -का -कं, कारुणिकः -की -कं, खेदसूचकः -का -कं, शोकी -किनी -कि (न्).

LUKEWARM, *a.* ईषदुष्णः -ष्णा -ष्णं, कवोषणः -षणा -षणं, मन्दोष्णः &c., कदुष्णः &c., कोष्णः &c., उष्णुणः &c., ईषन्नम्रः -म्रा -म्रं.—(Not zealous) मन्दोत्साहः -हा -हं, मन्दोद्योगः -गा -गं, निरुत्सुकः -का -कं, अतीक्ष्णः -क्ष्णा -क्ष्णं, चव्यग्रः -ग्रा -ग्रं, शैथिलकः -खा -खं, उदासीनः -ना -नं.

LUKEWARMLY, *a.* ईषदुष्णं, ईषन्नाषेण, कवोषणं, अनुज्ञापेन, मन्दोद्योगेन.

LUKEWARMNESS, *s.* कवोषणता, मन्दोषणता, कोष्णता -नं, ईषदुष्णता, कदुष्णतां,-ष्णत्वं, ईषन्नाप्रः, ईषन्नम्रता.—(Want of zeal) मन्दोत्साहः, मन्दोद्योगः, ईषद्यत्नता, ईषदुद्यापः, अनौत्सुक्यं, अतीक्ष्णता, उदासीनता.

To LULL, *v. a.* (Compose to sleep) स्वप् (c. 10. स्वापयति -यितुं), संस्वप्, सम्प्रस्वप्.—(Quiet, soothe) शम् (c. 10. शमयति -यितुं), प्रशम्, उपशम्, सान्त्व् or शान्त्व् (c. 10. सान्त्वयति -यितुं), अभिशान्त्व्, परिशान्त्व्, उपसान्त्व्, लल् (c. 10. लालयति -यितुं), प्रसद् (c. 10. -साद्यति -यितुं), प्रसन्नीकृ.

To LULL, *v. n.* (Subside, become calm) शम् (c. 4. शाम्यति, शमितुं), प्रशम्, उपशम्, निवृत् (c. 1. -वर्त्तते -वर्त्तितुं), विरम् (c. 1. -रमति -रन्तुं), विराम् (c. 1. -रमति -रन्तुं), प्रसद् (c. 1. -सीदति -सत्तुं), सम्प्रसद्, विश्रम् (c. 4. -श्राम्यति -श्रमितुं), निवौ (c. 2. -वाति -तुं), निर्वातीभू, विगतवाताभू, निर्वेगीभू, निवृत्तवायुः -युः -युं भू.

LULL, *s.* (Temporary quiet after storm) शान्तिः *f.*, वायुशान्तिः, निवृत्तिः *f.*, वायुनिवृत्तिः *f.*, निर्वातः, विरामः, विरतिः *f.*, वायुविरामः, विश्रामः, निवृत्तिः *f.*, शमः, उपशमः, विच्छेदः, वायुशमः, वातविच्छेदः, वायुच्छेदः.

LULLABY, *s.* बालकसापकरणीयैक गीतं, बालसापकगीतं, लालनगीतं, शान्तिकगीतं, बालसान्त्वनगीतं, शिशुशमकगीतं.

LULLED, *p. p.* (Put to sleep) स्वापितः -ता -तं.—(Quieted) शमितः -ता -तं, शान्तः -न्ता -न्तं, उपशान्तः -न्ता -न्तं, प्रसादितः -ता -तं, उपगूढः -ढा -ढं.

LULLER, *s.* शमकः, शान्तिकरः, शान्तिदः, सान्त्वनकृत्, लाली *m.* (न्).

LUMBAGO, *s.* गृध्रसी, गध्रसी, कटिवातः, श्रोणिवातः, कटिवेदना.

LUMBAL, LUMBAR, *a.* कटिसम्बन्धी -न्धिनी -न्धि (न्), श्रोणिसम्बन्धी &c.

LUMBER, *s.* निरर्थकद्रव्यं, अनर्थकद्रव्यं, बाधकद्रव्यं, क्लेशकद्रव्यं, बाधकं, भारः, अतिभारः.

To LUMBER, *v. a.* निरर्थकद्रव्यीः पू (c. 10. पूरयति -यितुं), निरर्थकद्रव्याणि इतस्ततो विकृ (c. 6. -किरति -करितुं -रीतुं) or विक्षिप् (c. 6. -क्षिपति -क्षेप्तुं).

LUMBER-ROOM, *s.* निरर्थकद्रव्यकोष्ठः, बाधकद्रव्यकोष्ठकं.

LUMINARY, *s.* ज्योतिस् *n.*, ज्योतिष्मान् *m.* (त्), भास्वान् *m.* (न्), प्रतिभावान् *m.* (त्), खद्योतनः, भास्करः, प्रभाकरः, खोल्कः, गगणेचरः, खेचरः, खचरः, प्रकाशकपदार्थः, प्रकाशगुणपदार्थः, तेजोराशिः *m.*

LUMINOUS, *a.* तेजोमयः -यी -यं, दीप्तिमान् -मती -मत् (त्), प्रदीप्तिमान् &c., प्रभावान् &c., भास्वान् &c., भानुमान् &c., प्रकाशयुक्तः -क्ता -क्तं, विशदः -दा -दं.—(Shining by its own light) स्वप्रकाशः -शा -शं; 'the sun is a luminous body,' सूर्यः स्वप्रकाशः.

LUMINOUSLY, *adv.* तेजसा, दीप्त्या, प्रभया, स्वप्रकाशेन, विशदं.

LUMP, *s.* पिण्डः -डं, स्थूलं, घनः; स्थूलभागः, स्थूलाङ्गः, गण्डः, गण्डका, शकैरा, घनीयः.—(Collection, heap) राशिः *m.*, ओघः, सङ्घः, पूगः, स्तोमः, पुञ्जः, वृन्दं, समूहः, सञ्चयः, सञ्चयः, सूपः, उत्कटः.—(Gross) साकल्यं, समुदायः, समासः; 'a lump of flesh,' मांसपिण्डः, लोचकः; 'of earth,' मृत्पिण्डः; 'having lumps in the neck,' गण्डमाली -लिनी -लि (न्); 'in the lump,' साकल्येन.

To LUMP, *v. a.* पिण्डीकृ, पिण्ड् (c. 1. पिण्डते, c. 10. पिण्डयति -यितुं), एकपिण्डीकृ, राशीकृ, एकराशीकृ, ओघीकृ, एकौघीकृ, घनीकृ, स्थूलीकृ, वृन्दीकृ, पुञ्जीकृ, पूगीकृ, एकत्रीकृ.

LUMPED, *p. p.* पिण्डीकृतः -ता -तं, पिण्डीभूतः -ता -तं, पिण्डितः -ता -तं.

LUMPISH, *a.* स्थूलः -ला -लं, स्थूलस्वभावः -वा -वं, स्थूलबुद्धिः -द्धिः -द्धि.

LUMPISHLY, *adv.* स्थूलवत्, स्थौल्येन, सस्थौल्यं, स्थूलजनवत्, बुद्धिस्थौल्यात्.

LUMPISHNESS, *s.* स्थूलता, स्थौल्यं, स्वभावस्थूलता, बुद्धिस्थौल्यं.

LUMPY, *a.* पिण्डी -डिनी -डि (न्), पिण्डितः -ता -तं, सपिण्डः -ण्डा -ण्डं, पिण्डलः -ला -लं, पिण्डीभूतः -ता -तं, पिण्डमयः -यी -यं, पिण्डपूर्णः -र्णा -र्णं.

LUNACY, *s.* उन्मत्तता, उन्मादः, उन्मादवायुः *m.*, बुद्धिभ्रमः, मतिभ्रमः, बुद्धिभ्रंशः, चित्तविभ्रमः, चित्तप्रविप्रयः, बुद्धिविप्लवः, बुद्धिविभ्रमता, मदः, प्रामादं, अपस्मारः.

LUNAR, LUNARY, *a.* चान्द्रः -न्द्री -न्द्रं, चान्द्रिकः -की -कं, चान्द्रमसः -सी -सं, चन्द्रसम्बन्धी -न्धिनी -न्धि (न्), सौम्यः -म्या -म्यं, सौमिकः -की -कं, ऐन्दवः -वी -वं; 'lunar month,' चान्द्रमासः; 'lunar asterism or mansion,' नक्षत्रं, दाक्षायिणी; 'the twenty-seven lunar asterisms collectively,' दाक्षायिण्यः *f. pl.*, नक्षत्रचक्रं; 'lunar day,' तिथिः *m.f.* Of these lunar days there are fourteen for the waxing, and fourteen for the waning moon; the first lunar day is called प्रतिपद् *f.*, पक्षादिः -तीः *f.*; the day of new moon is called अमावसी, अमावस्या, अमा; 'the day of full moon,' पूर्णिमा, पौर्णिमा, पौर्णमासी, पूर्णोदुः *m.* The eleventh तिथि of each शुक्लपक्षः or waxing, and कृष्णपक्षः or waning moon, is regarded as sacred to Vishnu; and the following are the names given by Major Candy for the two एकादशी of each month: चैत्रः, 1. कामदा, 2. पापमोचनी; वैशाखः, 1. मोहिनी, 2. वरूथिनी; ज्येष्ठः, 1. निर्जला, 2. अपरा; आषाढः, 1. शयनी, 2. योगिनी; श्रावणः, 1. पुत्रदा, 2. कामिका; भाद्रः, 1. परिवर्त्तिनी, 2. अजा; आश्विनः, 1. पाशाङ्कुशा, 2. इन्दिरा; कार्त्तिकः, 1. बोधिनी, 2. रमा; मार्गशीर्षः, 1. मोक्षदा, 2. फलदा; पौषः, 1. प्रवाधिनी, 2. सफला; माघः, 1. जयदा, 2. षट्तिला; फाल्गुनः, 1. आमलकी, 2. विजया. The एकादशी of the शुक्लपक्षः of the months आषाढः and कार्त्तिकः are both particularly sacred. On the first, or शयनैकादशी, Vishnu goes to sleep, and on the second awakes. (Difference of solar and lunar days) क्षयतिथिः *f.*; 'inauspicious lunar day,' घाततिथिः *f.*, दग्धतिथिः *f.*; 'observance of the fasts and rites of the several lunar days,' तिथिपालनं; 'lunar eclipse,' चन्द्रग्रहणं; 'lunar measurement,' चान्द्रमानं; 'the lunar dynasty,' सोमवंशः.—(Resembling the moon). *See* LUNIFORM.

LUNATED, *a.* अर्द्धचन्द्राकारः -रा -रं, अर्द्धचन्द्राकृतिः -तिः -ति.

LUNATIC, *a.* उन्मत्तः -त्ता -त्तं, उन्मादी -दिनी -दि (न्), उन्मादवान् -वती -वत् (त्), सोन्मादः -दा -दं, उन्मदः -दा -दं, विक्षिप्तः -प्ता -प्तं, विक्षिप्तबुद्धिः -द्धिः -द्धि, विक्षिप्तमनाः -नाः -नः (स्), हतबुद्धिः &c., भ्रष्टबुद्धिः &c., बुद्धिभ्रष्टः -ष्टा -ष्टं, नष्टेन्द्रियः -या -यं, वातुलः -ला -लं, अपस्मारी -रिणी &c.